

Uzroci, simptomi i liječenje psorijaze

Psorijaza je kronično autoimuno stanje koje uzrokuje brzo nakupljanje stanica kože. Ovo nakupljanje stanica uzrokuje nakupljanje na površini kože. Upala i crvenilo u područjima zahvaćenim psorijazom poprilično su česti. Tipične psorijatične ljuške su bjelkasto-sive i razvijaju se u debelim crvenim mrljama. Ponekad te nakupine popucaju i prokrvare.

poliderma

Psorijaza je rezultat ubrzanog procesa proizvodnje kože. Tipično, stanice kože rastu duboko u koži i polako se uzdižu na površinu. Na kraju, one otpadaju. Tipičan životni ciklus stanice kože je mjesec dana.

Kod ljudi sa psorijazom, ovaj proces proizvodnje može se dogoditi u samo nekoliko dana. Zbog toga, stanice kože nemaju vremena otpasti. Ova brza prekomjerna proizvodnja dovodi do nakupljanja stanica kože.

Psorijaza je kronična bolest koja često dolazi i prođe. Glavni cilj liječenja je zaustaviti rast stanica kože u tolikoj brzini.

Ne postoji lijek za psorijazu, ali možete kontrolirati simptome. Mjere poput promjene načina života, prestanka pušenja i upravljanja stresom, mogu biti od pomoći.

Ljuske se većinom razvijaju na zglobovima, poput laktova i koljena, ali mogu se razviti bilo gdje na tijelu, uključujući:

- Ruke
- Noge
- Vrat
- Glava
- Lice

Rjeđi oblici psorijaze zahvaćaju nokte, usta i područja oko genitalija. Istraživanja su pokazala da je psorijaza najčešće povezana i s drugim stanjima, poput:

- Tip 2 dijabetes
- Upalna bolest crijeva
- Bolest srca

Psorijatični artritis

Vrste psorijaze

Postoji 5 vrsta psorijaze:

Psorijaza plaka

Najčešći tip psorijaze. Procjenjuje se da 80 % osoba oboljelih od psorijaze boluju od upravo ovoga tipa. To uzrokuje crvene, upaljene mrlje koje pokrivaju područja kože. Ove mrlje su često prekrivene bjelkasto-sivim ljuskama ili nakupinama. Ovi plakovi se obično nalaze na laktovima, koljenima i vlasištu.

Gutatna psorijaza

Gutatna psorijaza je česta u djetinjstvu. Ova vrsta psorijaze uzrokuje male ružičaste točke. Najčešća mjesta za gutatnu psorijazu uključuju torzo, ruke i noge. Ta mjesta su rijetko kada debela ili podignuta poput psorijaze s plakovima.

Pustularna psorijaza

Pustularna psorijaza je češća kod odraslih. To uzrokuje bijele, gnojne plikove i široka područja crvene, upaljene kože. Pustularna psorijaza je obično lokalizirana na manjima dijelovima tijela, kao što su ruke ili noge, ali može biti raširena.

Inverzna psorijaza

Inverzna psorijaza uzrokuje svijetla područja crvene, sjajne, upaljene kože. Zakrpe inverzne psorijaze razvijaju se ispod pazuha ili grudi, u preponama ili oko kožnih nabora u genitalijama.

Eritrodermijska psorijaza

Eritrodermijska psorijaza je ozbiljna i vrlo rijetka vrsta psorijaze. Ovaj oblik često pokriva dijelove tijela odjednom. Koža se gotovo čini izgorjelom od sunca. Ljuske se često razvijaju u velikim dijelovima ili listovima. Nije rijetkost da osoba s ovom vrstom psorijaze ima povišenu temperaturu ili se jako razboli. Ova vrsta može biti životno opasna i zahtjeva hitnu liječničku pomoć.

Simptomi psorijaze

Simptomi psorijaze razlikuju se od osobe do osobe i ovise o vrsti psorijaze. Područja psorijaze mogu biti malena kao nekoliko točkica na vlasištu ili na laktu, ili prekrivati većinu tijela. Najčešći simptomi psorijaze su:

- Crvene, uzdignute upaljene mrlje kože
- Bijelo-sive ljuske ili nakupine na crvenim mrljama
- Suha koža koja može puknuti i krvariti
- Natečenost na područjima psorijaze
- Svrbež i peckanje oko mrlja
- Debeli nokti
- Bolni i otečeni zglobovi

Neće svaka osoba doživjeti sve te iste simptome. Neki ljudi će osjetiti potpuno različite simptome ako imaju rjeđu vrstu psorijaze. Većina ljudi sa psorijazom prolazi kroz cikluse simptoma. Stanje može uzrokovati ozbiljne simptome nekoliko dana i tjedana, a onda se simptomi mogu povući i biti gotovo neprimjetni. Zatim, za nekoliko tjedana, stanje se može iznova pogoršati. Ponekad simptomi psorijaze potpuno nestanu.

Kada nemate aktivnih znakova tog stanja, možda ste u remisiji. To ne znači da se psorijaza neće vratiti, ali za sada ste možda u remisiji.

Uzroci psorijaze

Liječnici ne znaju što uzrokuje psorijazu. Međutim, zahvaljujući desetljećima istraživanja, oni imaju opću ideju o dva ključna čimbenika: genetika i imunološki sustav

Imunološki sustav

Psorijaza je autoimuna bolest. Autoimuni uvjeti su rezultat napada samog tijela. U slučaju psorijaze, bijele krvne stanice poznate kao T-stanice pogrešno napadaju stanice kože. U tipičnom ljudskom tijelu, bijele krvne stanice se koriste za napad i uništavanje bakterija i borbu protiv infekcija. Ovaj pogrešan napad uzrokuje da proces proizvodnje stanica kože pređe u užurbani rad. Ubrzana proizvodnja stanica kože uzrokuje prebrzo razvoj novih stanica kože. Oni su gurnuti na površinu kože, gdje se gomilaju.

To rezultira nakupinama koje su najčešće povezane sa psorijazom. Napadi na stanice kože također uzrokuju nastanak crvenih, upaljenih područja kože.

Genetika

Neki ljudi nasljeđuju gene koji povećavaju vjerojatnost razvoja psorijaze. Ako imate člana uže obitelji s ovim stanjem kože, rizik za razvoj psorijaze je veći. Međutim, postotak ljudi koji imaju psorijazu i genetsku predispoziciju je mali. Otprilike 2 do 3 posto ljudi s tim genom razvija psorijazu.

Osim toga, postoje drugi čimbenici koji mogu djelovati kao "okidač" psorijaze, poput:

Infekcije kože i grla

Oštećenje kože, poput posjekotina ili ogrebotina ili teške opekline od sunca

Stres

Pušenje

Velika konzumacija alkohola

Nedostatak vitamina D

Određeni lijekovi (npr. Litij, koji je propisan za bipolarni poremećaj, lijekovi visokog krvnog tlaka kao što su beta blokatori, antimalarijski lijekovi i jodidi)

Liječenje psorijaze

Nažalost, za psorijazu nema lijeka. Cilj tretmana je smanjiti upalu i ljuške, usporiti rast stanica kože i ukloniti nakupine.

Lokalna terapija

Primjenjivanjem krema i masti na kožu možete učinkovito izliječiti blagu do umjerenu psorijazu. Kada je bolest teža, kreme su vjerojatno povezane s oralnim lijekovima ili laserskom terapijom. Lokalni tretmani psorijaze uključuju:

Fotografija prikazuje rezultat tretmana laserom u poliklinici Poliderma:

laser1

laser2

Lokalni kortikosteroidi

Ovi lijekovi su najčešće propisani lijekovi za liječenje blage do umjerene psorijaze. Oni smanjuju upalu i olakšavaju svrab i mogu se koristiti s drugim tretmanima. Blage kortikosteroidne masti obično se preporučuju za osjetljiva područja, kao što su lica ili kožni nabori, te za liječenje raširenih mrlja oštećene kože. Vaš liječnik može propisati jaču kortikosteroidnu mast za manje, manje osjetljive ili strože tretirane dijelove. Dugotrajna uporaba ili prekomjerna upotreba jakih kortikosteroida može uzrokovati stanjivanje kože. Lokalni kortikosteroidi mogu s vremenom prestati raditi. Obično je najbolje koristiti topikalne kortikosteroide kao kratkotrajno liječenje tijekom izbijanja rakete.

Analozi vitamina D

Ovi sintetički oblici vitamina D usporavaju rast stanica kože. Calcipotriene (Dovonex) je recept krema ili otopina koja sadrži analog D vitamina koji liječi blagu do umjerenu psorijazu zajedno s drugim tretmanima. Kalcipotrien može iritirati vašu kožu. Kalcitriol (Vectical) je skup, ali može biti jednako učinkovit i možda manje iritirajući od kalcipotriena.

Antralin

Ovaj lijek pomaže usporiti rast stanica kože. Antralin (Dritho-Skalp) također može ukloniti ljuske i učiniti kožu glatkom. Ali antralin može iritirati kožu, i to mrlje gotovo sve što dotakne. Obično se nanosi kratko vrijeme, a zatim ispere.

Retinoidi

To su derivati vitamina A koji mogu smanjiti upalu. Najčešća nuspojava je iritacija kože. Ovi lijekovi mogu također povećati osjetljivost na sunčevu svjetlost, pa dok koristite lijekove primjenjujte kremu za sunčanje prije izlaska na otvoreno.

Inhibitori kalcineurina

Kalcineurinski inhibitori – takrolimus (Prograf) i pimekrolimus (Elidel) – smanjuju upalu i nakupljanje plaka. Inhibitori kalcineurina ne preporučuju se za dugotrajnu ili kontinuiranu uporabu zbog mogućeg povećanog rizika od raka kože i limfoma. Oni mogu biti osobito korisni u područjima tanke kože, kao što su oko očiju, gdje su steroidne kreme ili retinoidi previše iritirajuće ili mogu uzrokovati štetne učinke

Salicilna kiselina

Dostupna bez recepta, salicilna kiselina potiče ljuštenje mrtvih stanica kože i smanjuje ljuske. Ponekad se kombinira s drugim lijekovima, kao što su topikalni kortikosteroidi ili ugljeni katran, kako bi se povećala njegova učinkovitost. Salicilna kiselina je dostupna u medicinskim šamponima i otopinama skalpa za liječenje psorijaze vlasišta.

Katran

Dobiveni od ugljena, ugljeni katran smanjuje kamenac, svrab i upalu. Katran ugljena može iritirati kožu. Također je neuredan, ostavlja mrlje na odjeći i posteljini i ima jak miris.

Hidratantne kreme

Hidratantne kreme same ne zacjeljuju psorijazu, ali mogu smanjiti svrab, kamenac i suhoću. Body repair losion za tijelo na bazi gaveza koji smanjuje i ublažava crvenilo i svrab te hidratizira kožu. Nanesite odmah nakon kupke ili tuša kako biste zadržali vlagu.

Date: 08-07-2019